

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē yuddhakāṇḍē

॥ *triṃśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ triṃśaḥ sargaḥ ॥

rāvaṇaprahitānāṃ guptacarāṇāṃ śārdūlasya ca taṃ prati
vānarasēnāyāḥ samācārasya bōdhanam
tatratyapramukhavīrāṇāṃ paricayadānam ca

tatastamakṣōbhyabalam
laṅkādhīpatayē carāḥ |
suvēlē rāghavam śailē
niviṣṭam pratyavēdayan || 6.30.1 ||

cārāṇāṃ rāvaṇaḥ śrutvā
prāptam rāmaṃ mahābalam |
jātōdvēgō'bhavat kiñci -
cchārdūlam vākyamabravīt || 6.30.2 ||

ayathāvacca tē varṇō
dīnaścāsi niśācara |
nāsi kaccidamitrāṇāṃ
kruddhānāṃ vaśamāgataḥ || 6.30.3 ||

iti tēnānuśiṣṭastu
vācam mandamudīrayan |

tadā rākṣasaśārdūlaṃ
śārdulō bhayaviklavaḥ || 6.30.4 ||

na tē cārayituṃ śakyā
rājan vānarapuṅgavāḥ |
vikrāntā balavantaśca
rāghavēṇa ca rakṣitāḥ || 6.30.5 ||

nāpi sambhāṣituṃ śakyāḥ
sampraśnō'tra na labhyatē |
sarvatō rakṣyatē panthā
vānaraiḥ parvatōpamaiḥ || 6.30.6 ||

praviṣṭamātrē jñātō'haṃ
balē tasmin vicāritē |
balād grhītō rakṣōbhi -
rbahudhāsmi vicāritaḥ || 6.30.7 ||

jānubhirmuṣṭibhirdantai -
stalaiścābhihatō bhṛśam |
pariṇītō'smi haribhi -
rbalamadhyē amarṣaṇaiḥ || 6.30.8 ||

pariṇīya ca sarvatra
nītō'haṃ rāmasaṃsadi |
rudhirasrāvidīnāṅgō
vihvalaścalitēndriyaḥ || 6.30.9 ||

haribhirvadhyamānaśca
yācamānaḥ kṛtāñjaliḥ |

rāghavēṇa paritrātō

mā mēti ca yadṛccchayā || 6.30.10 ||

ēṣa śailaśilābhistu

pūrayitvā mahārṇavam |

dvāramāśritya laṅkāyā

rāmastiṣṭhati sāyudhaḥ || 6.30.11 ||

garuḍavyūhamāsthāya

sarvatō haribhirvṛtaḥ |

māṃ viśṛjya mahātējā

laṅkāmevātivartatē || 6.30.12 ||

purā prākāramāyāti

kṣipramēkataram kuru |

sītāṃ vāpi prayacchāśu

yuddham vāpi pradīyatām || 6.30.13 ||

manasā tat tadā prēkṣya

tacchrutvā rākṣasādhipaḥ |

śārdūlaṃ sumahadvākya -

mathōvāca sa rāvaṇaḥ || 6.30.14 ||

yadi māṃ pratiyudhyantē

dēvagandharvadānavāḥ |

naiva sītāṃ pradāsyāmi

sarvalōkabhayādapi || 6.30.15 ||

ēvamuktvā mahātējā

rāvaṇaḥ punarabravīt |

caritā bhavatā sēnā

kē'tra śūrāḥ plavaṅgamāḥ || 6.30.16 ||

kiṃ prabhāḥ kīdrśāḥ saumya

vānarā yē durāsadāḥ |

kasya putrāśca pautrāśca

tattvamākhyāhi rākṣasa || 6.30.17 ||

tathātra pratipatsyāmi

jñātvā tēṣāṃ balābalam |

avaśyaṃ khalu saṅkhyānaṃ

kartavyaṃ yuddhamicchatā || 6.30.18 ||

athaivamuktaḥ śārdūlō

rāvaṇēnōttamaścaraḥ |

idaṃ vacanamārēbhē

vaktuṃ rāvaṇasannidhau || 6.30.19 ||

atharkṣarajasāḥ putrō

yudhi rājan sudurjayaḥ |

gadgadasyātha putrō'tra

jāmbavāniti viśrutaḥ || 6.30.20 ||

gadgadasyātha putrō'nyō

guruputraḥ śatakratōḥ |

kadanaṃ yasya putrēṇa

kṛtamēkēna rakṣasām || 6.30.21 ||

suṣēṇaścātra dharmātmā

putrō dharmasya vīryavān |

saumyaḥ sōmātmajaścātra

rājan dadhimukhaḥ kapiḥ || 6.30.22 ||

sumukhō durmukhaścātra

vēgadarśī ca vānaraḥ |

mṛtyurvānarakarūpēṇa

nūnaṃ sṛṣṭaḥ svayambhuvā || 6.30.23 ||

putrō hutavahasyātra

nīlaḥ sēnāpatiḥ svayam |

anilasya tu putrō'tra

hanūmāniti viśrutaḥ || 6.30.24 ||

naptā śakrasya durdharṣō

balavānaṅgadō yuvā |

maindaśca dvividaścōbhau

balināvaśvisambhavau || 6.30.25 ||

putrā vaivasvatasyātha

pañca kālāntakōpamāḥ |

gajō gavākṣō gavayaḥ

śarabhō gandhamādanaḥ || 6.30.26 ||

daśa vānarakōṭyaśca

śūrāṇāṃ yuddhakāṅkṣiṇām |

śrīmatāṃ dēvaputrāṇāṃ

śēṣaṃ nākhyātumutsahē || 6.30.27 ||

putrō daśarathasyaiṣa

siṃhasaṃhananō yuvā |

dūṣaṇō nihatō yēna
kharaśca triśirāstathā || 6.30.28 ||

nāsti rāmasya sadṛśē
vikramē bhuvi kaścana |
virādhō nihatō yēna
kabandhaścāntakōpamaḥ || 6.30.29 ||

vaktuṃ na śaktō rāmasya
guṇān kaścinnaraḥ kṣitau |
janasthānagatā yēna
tāvantō rākṣasā hatāḥ || 6.30.30 ||

lakṣmaṇaścātra dharmātmā
mātaṅgānāmivarṣabhaḥ |
yasya bāṇapathaṃ prāpya
na jīvēdapi vāsavaḥ || 6.30.31 ||

śvētō jyōtirmukhaścātra
bhāskarasyātmāsambhavau |
varuṇasyātha putrō'tha
hēmakūṭaḥ plavaṅgamaḥ || 6.30.32 ||

viśvakarmasutō vīrō
nalaḥ plavagasattamaḥ |
vikrāntō vēgavānatra
vasuputraḥ sa durdharaḥ || 6.30.33 ||

rākṣasānāṃ variṣṭhaśca
tava bhrātā vibhīṣaṇaḥ |

pratigṛhya purīm laṅkāṃ
rāghavasya hitē rataḥ || 6.30.34 ||

iti sarvaṃ samākhyātaṃ
tathā vai vānaraṃ balam |
suvēlē'dhiṣṭhitaṃ śailē
śēṣakāryē bhavān gatiḥ || 6.30.35 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē
yuddhakāṇḍē triṃśaḥ sargaḥ ||